

Zavinění v trestním právu

Abstrakt

Tématem diplomové práce je zavinění v trestním právu, kterým se rozumí psychický vztah pachatele k okolnostem zakládajícím trestný čin. Zavinění je základním institutem trestního práva, neboť bez zavinění není trestný čin. Diplomová práce je rozdělena do osmi částí včetně úvodu a závěru.

Zavinění je obligatorním znakem subjektivní stránky trestného činu, která spolu s dalšími znaky tvoří skutkovou podstatu trestného činu. V první části diplomové práce jsou tak vymezeny další podmínky nezbytné pro vznik trestní odpovědnosti a dále jsou představeny další znaky subjektivní stránky trestného činu, kterými jsou pohnutka a cíl. Druhá část diplomové práce je věnována samotnému institutu zavinění včetně zásady *nullum crimen sine culpa*, a to složkám zavinění, jeho obsahu a míře a rovněž konstrukci zavinění z hlediska skutkových podstat, a zároveň jsou nastíněny i koncepty zavinění odlišné od konceptu bipartice, který se uplatňuje v České republice. Kapitoly o úmyslu jako o nezbytném předpokladu nepřímého pachatelství, spolupachatelství a účastenství a o dokazování zavinění tvoří závěr této části. Předmětem výkladu části třetí diplomové práce je zvláštní odpovědnost právnické osoby za zavinění, která byla vytvořena zákonem o trestní odpovědnosti právnických osob. Část čtvrtá diplomové práce se zabývá historickým vývojem zavinění a je rozčleněna podle jednotlivých trestních kodexů, které se na území České republiky vystřídaly od vzniku Československa až do dnešní doby. V části páté jsou podrobně představeny jednotlivé základní i odvozené formy zavinění, tj. úmysl přímý a nepřímý a nedbalost vědomá a nevědomá. Zvláštní pozornost je věnována rozdílům mezi těmito formami, přičemž největší potíže činí rozlišování mezi úmyslem nepřímým a nedbalostí vědomou. V závěru páté části je rozebrána hrubá nedbalost. Poslední část diplomové práce tvoří úvahy nad problémem vyprazdňování subjektivní stránky trestného činu, o němž se v současné době hovoří především ve spojitosti se subjektivní stránkou trestného činu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku.